

**ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
НА СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІЙ:
НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ**

Михайленко Ольга Геннадіївна

кандидат економічних наук,

*доцент кафедри міжнародної економіки та світових фінансів
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

Тройникова Наталія Дмитрівна

студентка

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Євроінтеграція є актуальним і складним процесом для багатьох країн, що мають амбіції налагодити співпрацю з Європейським Союзом. Вона включає в себе не лише економічну і торговельну інтеграцію, але й глибокі зміни в політиці, законодавстві, соціокультурних практиках та багато інших сферах.

Участь України в ЄС є одним із важливих стратегічних кроків для українського бізнесу. Це дає доступ до одного з найбільших ринків у світі, що розширює аудиторію та залучає нових клієнтів. Одночасно це відкриває шлях до розширення ринків збуту, отримання фінансування для розвитку інвестиційних проєктів, включаючи гранти, субсидії, позики та інші інструменти, отримання доступу до нових програм кредитування спрямовані на підтримку економічного зростання. Однією з основних переваг євроінтеграції є впровадження європейських норм і специфікацій у виробництві та наданні послуг. Це підвищує рівень безпеки та якості продукції і послуг, робить бізнес більш конкурентоспроможним на світовому ринку та привабливим для споживачів [2].

Наведемо деякі приклади європейської інтеграції на сьогоднішній день в світі:

– Розширення ринків збуту (Українська автомобільна компанія «Мерседес-Бенц Україна» змогла збільшити обсяги продажів після підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, отримавши доступ до європейського ринку автомобілів).

– Залучення інвестицій (Польська компанія CD Projekt RED отримала інвестиції з Європейського інвестиційного банку для розробки і випуску відеоігор, що допомогло їй стати відомою на світовому рівні).

– Доступ до фінансових інструментів (Грецькі банки змогли отримати доступ до програм фінансування Європейського центрального банку після вступу Греції до Єврозони).

– Захист прав інтелектуальної власності (Фармацевтична компанія Pfizer змогла захистити свої патенти та права на виробництво ліків в Європейському Союзі, що допомогло їй збільшити прибуток на європейському ринку).

– Відповідність стандартам та вимогам (Компанія Airbus стала значно відповідати стандартам та вимогам безпеки для авіаційної індустрії, що сприяло підвищенню безпеки польотів та збільшенню довіри до європейських авіаперевізників).

– Виклики в адаптації до нових нормативних вимог (Компанія Volkswagen понесла значні витрати на адаптацію своїх автомобілів до стандартів, які встановлюються в Європейському Союзі).

– Конкуренція на європейському ринку (Компанія Apple змушена конкурувати з європейськими виробниками смартфонів, такими як Samsung і Huawei, на ринку Європейського Союзу).

Ці приклади нам ілюструють як можливості, так і виклики, з якими стикаються компанії внаслідок євроінтеграції, і показують, як вона впливає на їх стратегічний менеджмент.

Європейська інтеграція надає бізнесу важливі переваги, такі як доступ до нових технологій, наукових досліджень та інновацій. Бізнес може скористатися цими можливостями, щоб покращити свої продукти та послуги. Так, 782 українські компанії займалися інноваціями та впроваджували європейські стандарти. З них 13,8% впровадили інновації – продукти та/або технологічні процеси [6].

Інтеграція також посилює міжнародне партнерство та обмін знаннями та досвідом з іншими країнами. Це може створити нові можливості для бізнесу у формі співпраці, спільних проектів і розробок. Тому приєднання до ЄС може відкрити двері до більших ринків, фінансової підтримки, покращити якість і безпеку продуктів і послуг, а також дати можливість компаніям рости та розвиватися. Компанії повинні адаптувати своє стратегічне управління до європейських стандартів і вимог у сфері якості, безпеки та навколишнього середовища, щоб успішно впроваджувати європейські стандарти та конкурувати на європейському ринку.

Український бізнес має бути в тренді євроінтеграції, адже перехідний етап має значний вплив на майбутнє підприємств. Тим більше, що, як свідчить досвід країн-партнерів, ЄС допускає спрощені вимоги до певних виробничих одиниць та продукції. Наприклад, імпорتنі квоти зі зниженими митними ставками, або дозволи на більш м'який перехід від початкових стандартів виробництва до європейських. Для забезпечення врахування інтересів бізнесу компаніям слід аналізувати ймовірні зміни та наголосити на своїй позиції представникам влади [5].

Негативні наслідки та втрати для компаній можуть бути пов'язані з невідповідністю європейським стандартам, фінансовими витратами та конкуренцією на нових ринках. Разом з тим, прикладами успішної адаптації до євроінтеграції показують, що підприємства можуть досягти успіху, впроваджуючи європейські стандарти та вимоги. Ці компанії можуть слугувати моделями для інших компаній, показуючи, як ефективно адаптуватися та досягати успіху на європейському ринку.

Український енергетичний гігант ДТЕК вже вибудував грандіозні плани на європейський ринок відновлювальної енергетики. До 2030 року компанія планує побудувати у Європі до 5 ГВт потужності за 6–6,5 млрд євро. ЄС також зацікавлений у таких проектах.

У травні 2022-го ЄС погодив план REPowerEU, який передбачає збільшення частки відновлюваної генерації з 21% до 42,5% до 2030 року. Очікується, що річні темпи будівництва зростуть утричі порівняно з попередніми роками. Загальна потужність зеленої генерації в ЄС до 2030-го перевищить 1000 ГВт. Якщо ДТЕК зможе реалізувати свій план, то займе 0,5% ринку відновлюваної енергетики Євросоюзу.

Інноваційні стратегії, засновані на впровадженні нових ідей, технологій і продуктів, можуть допомогти компаніям підвищити свою конкурентоспроможність в умовах євроінтеграції. Це може включати розробку нових продуктів для задоволення європейського попиту або використання передових технологій для підвищення ефективності виробництва.

Виділимо сферу фармацевтики, адже завойовувати європейський ринок планує і один з найбільших виробників ліків в Україні – «Фармак». Підприємство інвестує понад 20 млн євро у новий завод власних лікарських засобів в передмісті Барселони (Іспанія). Завод з повним ланцюжком поставок і замкнутим циклом виробництва та контролем якості планують відкрити на початку 2024 року. Тут будуть випускати стерильні лікарські засоби у вигляді розчинів, суспензій у флаконах та шприцах. Крім самого виробництва, компанія планує відкрити в Іспанії мультифункціональний лабораторний комплекс з R&D-центром [4].

Співпраця та партнерство з іншими компаніями та зацікавленими сторонами можуть допомогти українським компаніям подолати складнощі європейської інтеграції. Спільні проекти та ініціативи можуть забезпечити ресурси, експертну підтримку та нові можливості на європейських ринках. Ефективне використання європейських фондів та інвестицій може підтримати розвиток бізнесу та допомогти компаніям зробити необхідні інвестиції для адаптації до європейських стандартів та вимог. За інформацією ЄБА визнано, що незважаючи на труднощі, більшість підприємців, а саме 76% планують розширення бізнесу у 2023 році. З них 28% планують розширювати географію присутності, 26% – відкриття нових напрямків, 25% – вихід на зовнішні ринки, 21% – зміну кількості співробітників [3].

Завдяки спільним ініціативам та альянсам з іншими компаніями українські компанії можуть збільшити свою частку на європейському ринку та спільно розвивати нові ринкові можливості. Незважаючи на те, чи буде адаптація до європейської євроінтеграції успішною чи провальною, вивчення досвіду та практик інших компаній є важливим для подальшого вдосконалення стратегічного управління та досягнення успіху на європейському ринку. Всі ці елементи разом закладають фундамент для ефективної інтеграції та розвитку європейського бізнесу. Однак негативних наслідків можна уникнути завдяки систематичному аналізу та плануванню адаптації, інвестиціям в інновації та розробку нових продуктів, співпраці із зацікавленими сторонами, а також ефективному використанню європейських ресурсів та фінансування. Таким чином, європейська інтеграція відкриває великі можливості для бізнесу, але також вимагає стратегічного підходу, адаптації та співпраці, щоб досягти успіху на європейському ринку та відповідати європейським стандартам [1].

Успішна європейська інтеграція українських компаній вимагає систематичного аналізу, адаптації та інновацій. Вміння швидко реагувати на зміни та здатність використовувати можливості, що виникають у зв'язку з європейською інтеграцією, є ключовими факторами успіху. Важливу роль у досягненні цілей європейської інтеграції та розвитку стратегічного управління компаніями грають ретельне планування, співпраця та систематичний моніторинг.

Список використаних джерел:

1. Українські підприємства фінансують інновації здебільшого власними коштами. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinski-pidpriemstva-finansuyut-innovaciyi-zdebilshogo-vlasnim-koshtom-analitchne-doslidzhennya-innovacijna-diyalnist-v-ukrayini-u-2019-roci> (дата звернення: 09.10.2023).
2. Волковська В.І. Вплив євроінтеграції на стратегічний розвиток підприємства. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. І Міжнародної наук.-практ. конф., 23 квіт. 2020 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. С. 104–106. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201151> (дата звернення: 09.10.2023).
3. Час для роботи: як відновлювався та адаптувався український бізнес за рік війни. 2023. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/chas-dlya-roboti-yak-vidnovlyuvavsya-ta-adaptuvavsya-ukrajinskiy-biznes-za-rik-viyeni-12154170.html> (дата звернення: 09.10.2023).
4. Шевчук А. Справжня євроінтеграція: як український бізнес інвестує в ЄС. 2023. URL: <https://gmk.center.ua/posts/spravzhnya-ievrointegraciya-yak-ukrajinskij-biznes-investuie-v-ies/> (дата звернення: 07.10.2023).
5. Що означає для бізнесу вступ України до ЄС: перспективи та ризики. 2022. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2296/shho-oznacaje-dlya-biznesu-vstup-ukraini-v-jes-perspektivi-ta-riziki> (дата звернення: 10.10.2023).
6. Розширення бізнесу. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3671001-popri-vijnu-76-pidpriemciv-planuut-rozsirennja-biznesu-v-2023-roci-eva.html> (дата звернення: 10.10.2023).